

DOI 10.31392/NPU-nc.series15.2023.5(164).26
УДК 37. 037:796. 811.85 :796.077.2

Семенів Б. С.,
кандидат педагогічних наук, доцент,
завідувач кафедри фізичного виховання, спорту і здоров'я,
Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького
Приставський Т. Г.,
Бабич А.М.,
Якимішин І.Д.
старший викладач,
Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького
Коптєв К.Г.
старший викладач, Державний торговельно-економічний університет

УДОСКОНАЛЕННЯ ТЕОРЕТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ СПОРТСМЕНІВ В УКРАЇНСЬКІЙ БОРОТЬБІ НА ПОЯСАХ НА ЕТАПАХ БАГАТОРІЧНОЇ СПОРТИВНОЇ ПІДГОТОВКИ

Зростання популярності української боротьби на поясах в Україні та світі зумовлене особливостями захвату за пояс та правилами ведення поєдинку на відміну від інших видів поясної боротьби. Проблеми підвищення рівня якості навчально-тренувального процесу спортсменів в українській боротьбі на поясах привертають увагу як вітчизняних та зарубіжних науковців. Мета дослідження: удосконалення теоретичної підготовки спортсменів в українській боротьбі на поясах на етапах багаторічної спортивної підготовки для вдосконалення навчально-тренувального процесу борців та підвищення рівня спортивної підготовленості. Методи дослідження: теоретичні (аналіз науково-методичної, нормативно-правової та історичної літератури), педагогічні (педагогічне спостереження, тестування, рівня спортивної підготовленості), медико-біологічні (ЧСС, АТ, ЧД), математичні методи дослідження. Висновки: рівень теоретичної підготовленості спортсменів експериментальної групи зріс на 33,2 %, у психологічній підготовці, емоційний стан спортсменів експериментальної групи покращився на 29,7%, рівень техніко-тактичної підготовленості спортсменів експериментальної групи зріс на 28,5%, рівень фізичної підготовленості спортсменів експериментальної групи зріс на 11,8 %.

Ключові слова: українська боротьба на поясах, спортсмени, теоретична підготовка, спортивна підготовка, підготовленість, експеримент, дослідження.

Semeniv B.S., Prystavskiy T.G., Babych A.M., Yakimishin I.D., Koptev K. G. Improvement of theoretical training of athletes in ukrainian belt wrestling at the stages of multi-year sports training. The growing popularity of Ukrainian belt wrestling in Ukraine and the world is due to the peculiarities of belt wrestling and the rules of the match, unlike other types of belt wrestling. Due to the peculiarity of the rules of conducting a match in Ukrainian belt wrestling, the method of conducting an educational and training process to increase the level of sportsmanship requires the latest approaches at various stages of long-term sports training, in contrast to other types of belt wrestling, where there is already a clear method of preparation for various competitions. The problems of improving the quality of the educational and training process of athletes in Ukrainian belt wrestling attract the attention of both domestic and foreign scientists. The aim of the study: to improve the theoretical training of athletes in Ukrainian belt wrestling at the stages of multi-year sports training to improve the training and education process of wrestlers and increase the level of sports preparedness. Research methods: theoretical (analysis of scientific and methodological, regulatory and historical literature), pedagogical (pedagogical observation, testing, level of sports training), medical and biological (heart rate, blood pressure), mathematical research methods. Conclusions: in sports training, the most significant changes occurred in the level of theoretical training of athletes of the experimental group, the level of which increased by 33.2%, in psychological training, the emotional state of athletes in the experimental group improved by 29.7%, the level of technical and tactical training of athletes in the experimental group increased by 28.5%, the level of physical fitness of athletes of the experimental group increased by 11.8%.

Keywords: Ukrainian belt wrestling, athletes, theoretical training, sports training, preparedness, experiment, research.

Постановка проблеми. Теоретична підготовка здійснюється у різних сферах життя спортсменів, це і навчання у навчальних закладах спортивного профілю, аналізу особистості змагальної діяльності та провідних борців на змаганнях різного рівня, участь у різних науково-методичних семінарах, спеціально-організовані лекції під час навчально-тренувального процесу та навчально-тренувальних зборів тощо. Основною формою теоретичної підготовки в спорті є теоретичні заняття з обраного виду спорту, які включають такі форми як перегляд теле-відео матеріалів із змагань різного рівня, індивідуальна робота з науково-методичною літературою з пошуку вирішення поставленої проблеми, бесіди [4].

Теоретична підготовка спортсмена складається з загальнотеоретичного розділу, який включає в себе загальні науково-методичні основи теорії та методики фізичного виховання і спорту та спеціально-теоретичного розділу, який включає в себе теоретико-методичні закономірності спортивного тренування спортсменів. Спеціально-теоретична підготовка ґрунтується на основі загальнотеоретичних знань спортсменів та спрямована на вивчення питань з адаптація до тренувальних і змагальних навантажень, планування індивідуальної спортивної підготовки на основі аналізу особистості змагальної діяльності,

змагальної діяльності основних суперників та провідних спортсменів, самоконтроль у процесі тренування, режим роботи і відпочинку, відновлення спортивної працездатності тощо [4; 5].

У зв'язку особливістю правил ведення поєдинку в українській боротьбі на поясах, методика проведення навчально-тренувального процесу з підвищення рівня спортивної підготовленості потребує новітніх підходів на етапах багаторічної спортивної підготовки на відміну від інших видів поясної боротьби де вже існує ефективна методика на різних етапах багаторічної підготовки. Для підвищення рівня спортивної підготовленості спортсменів в українській боротьбі на поясах на етапах багаторічної спортивної підготовки, необхідно приділяти значної уваги теоретичній підготовці, поряд іншими видами спортивної підготовки. Вдосконалювати методики з підвищення рівня теоретичної підготовленості спортсменів української боротьби на поясах у навчально-тренувальному процесі включаючи засоби та методи теоретичної підготовки з інших видів єдиноборств. [2; 8].

Удосконалення змісту теоретичної підготовки спортсменів в українській боротьбі на поясах на етапах багаторічної спортивної підготовки сприятиме підвищенню рівня якості навчально-тренувального процесу та спортивної підготовленості. Для покращення результатів змагальної діяльності спортсменів української боротьби на поясах, необхідно глибше вивчати елементи методики аналізу особистої змагальної діяльності, змагальної діяльності основних суперників та провідних спортсменів. Постійно вивчати та вдосконалювати методики з підвищення рівня спортивної підготовленості на основі методики аналізу особистої змагальної діяльності у навчально-тренувальному процесі української боротьби на поясах. В зв'язку з тим, що до 2021 року не проводились Чемпіонати України, Європи та світу з української боротьби на поясах, в розділі теоретичної підготовки навчальної програми для дитячо-юнацьких спортивних шкіл була відсутня тема «Елементи методики аналізу особистої змагальної діяльності та змагальної діяльності провідних борців України та світу». З 2021 року в Україні проводяться Чемпіонати України з української боротьби на поясах по всіх вікових групах для формування збірних команд України. У 2021 році були проведені Чемпіонат світу та Європи з української боротьби на поясах в яких представники України здобули нагороди різного ґатунку. Для підвищення рівня спортивної підготовленості на етапах багаторічної спортивної підготовки спортсменів в українській боротьбі на поясах, необхідно в розділі теоретичної підготовки подавати методику аналізу особистої змагальної діяльності та провідних борців на змаганнях різного рівня.

На сьогоднішній день в українській боротьбі на поясах в розділі теоретичної підготовки відсутня методика аналізу особистої змагальної діяльності та провідних борців, наявність даної методики являється передумовою для вдосконалення навчально-тренувального процесу борців на різних етапах багаторічної спортивної підготовки та сприяє підвищенню рівня спортивної підготовленості.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Науковці з фізичної культури і спорту та провідні тренери з різних видів поясних єдиноборств все більше уваги приділяють науково обґрунтованій системі індивідуальних здібностей спортсмена як основи особистого стилю ведення поєдинку сформованої на основі аналізу особистої змагальної діяльності спортсмена та змагальної діяльності провідних спортсменів [1; 3; 5].

Науковці з олімпійських видів спортивної боротьби Шандригось В.І., Яременко В.В., Латишев М.В., Первачук Р.В., Чікало В.Ю. у своїй роботі доводять, що в розділі теоретичної підготовки борців на етапах багаторічної спортивної підготовки необхідно включати такі основні теми, як, удосконалення методики аналізу особистої змагальної діяльності, змагальної діяльності кращих борців світу та основних конкурентів (виявлення помилок та шляхи їх усунення, виявлення особливостей ведення поєдинку та техніко-тактичної майстерності борців високого класу; виявлення сильних і слабких сторін підготовленості своїх конкурентів та побудова відповідної тактики ведення поєдинку) [4].

В роботах Троня Р., Ільїна В. пропонують досліджувати об'єкт, як систему індивідуалізації поетапної спортивної підготовки борців. В даній системі науковці виділяють такі підсистеми: тренувальної діяльності; змагальної діяльності; позатренувальної та позазмагальної діяльності. Ці підсистеми забезпечують формування стилю і змагальний результат спортсмена [9].

Результати досліджень науковців з спортивних єдиноборств, доводять, що, незалежно від виду спортивного єдиноборства, ефективність змагальної діяльності залежить від комплексного стану рівня розвитку фізичних якостей, функціональних можливостей організму спортсмена, техніко-тактичного арсеналу спортсмена сформованого на основі аналізу особистої змагальної діяльності та змагальної діяльності провідних спортсменів. [1; 3; 5; 7].

Науковці з спортивних видів поясних єдиноборств Колтев К.Г., Нікітченко А.М., доводять що, формування техніко-тактичного арсеналу борців на етапах багаторічної спортивної підготовки, у більшості випадків, пов'язано з багаторазовим виконанням складно-координованих вправ зумовлених змагальною діяльністю спортсмена. Дослідники вважають за необхідність використовувати на початковому етапі навчання у боротьбі на поясах «Алиш» запропоновану структуру класифікації кидків узагальнених та зареєстрованих на чемпіонаті світу в м. Білосток 8-12 жовтня 2013 р. основних класифікаційних груп на основі єдиної класифікації техніки спортивної боротьби за Ю. А. Шулика [5; 6].

Результати досліджень Арзютова Г.М., Волошина О.О., Лахна Д.М. вказують про наявність систематичної динаміки підвищених вимог до стану фізичної і техніко-тактичної підготовленості висококваліфікованих борців, що потребує постійного удосконалення спортивної майстерності у взаємозв'язку із комплексом координаційних здібностей спортсмена [1; 2; 3].

В результаті проведеного дослідження групою науковців з фізичної культури і спорту можна стверджувати, що збільшення частки акробатичних вправ та комплексів вправ з розвитку гнучкості у підготовчій частині навчально-тренувального заняття з української боротьби на поясах сприяло покращенню роботи показників спеціальної фізичної підготовленості спортсменів та їх функціонального стану [7; 8].

Дослідження з підвищення рівня спеціальної фізичної працездатності спортсменів в українській боротьбі на поясах на етапі підготовки до основних змагань, вказують на позитивний вплив тренувальних режимів з розвитку швидко-силової витривалості, як на фізіологічні показники організму спортсменів так і на показники спеціальної фізичної працездатності – у

спеціальній фізичній працездатності найвищі результати спостерігались за показником, що характеризує технічну підготовленість спортсменів – це швидкість кидків [8].

За результатами аналізу науково-методичної літератури можна стверджувати, що питання методики аналізу особистої змагальної діяльності спортсменів та провідних спортсменів в українській боротьбі на поясах в розділі теоретичної підготовки являться обов'язковим компонентом на етапах багаторічної спортивної підготовки. Це свідчить на користь подальших наукових досліджень з питань удосконалення навчально-тренувального процесу та підвищення рівня спортивної підготовленості спортсменів в українській боротьбі на поясах на різних етапах багаторічної спортивної підготовки.

Мета дослідження: удосконалення теоретичної підготовки спортсменів в українській боротьбі на поясах на етапах багаторічної спортивної підготовки для вдосконалення навчально-тренувального процесу борців та підвищення рівня спортивної підготовленості.

Завдання:

Визначити додаткові теми до розділу теоретичної підготовки навчальної програми для дитячо-юнацьких спортивних шкіл з української боротьби на поясах.

Встановити експериментальним шляхом ефективність додаткових тем в розділі теоретичної підготовки спортсменів в українській боротьбі на поясах.

Методи дослідження:

Теоретичні методи дослідження (аналіз науково-методичної, нормативно-правової та історичної літератури),

Педагогічні методи дослідження (педагогічне спостереження, тестування рівня спортивної підготовленості),

Медико-біологічні методи дослідження.

Математичні методи дослідження.

Організація дослідження. Дослідження проводились на базі кафедри фізичного виховання, спорту і здоров'я Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Гжицького з спортсменами збірної команди ЛНУВМБ імені С. З. Гжицького з української боротьби на поясах, спільно з філією громадської організації «Всеукраїнська федерація української боротьби на поясах у Львівській області». У дослідженні приймало участь 16 спортсменів – по 8 чоловік контрольна група, та 8 чоловік експериментальна група. До складу експериментальної групи увійшли спортсмени, які вже брали участь Чемпіонатах України з української боротьби на поясах. Експеримент тривав з 01 вересня 2022 року по 01 березня 2023 року.

Виклад основного матеріалу. Для спортсменів експериментальної групи відповідно навчальної програми з української боротьби на поясах при вивченні та удосконаленні техніко-тактичних дій боротьби, перед початком виконання поставленого завдання проводився аналіз особистої змагальної діяльності та провідних спортсменів, шляхом констатування сильних та слабких сторін борця проведеною фото-відео фіксацією техніко-тактичних дій боротьби. Спортсмени контрольної групи займались відповідно навчальної програми з української боротьби на поясах за традиційною методикою без внесення будь-яких змін у навчально-тренувальний процес.

Рівень теоретичної підготовленості спортсменів контрольної та експериментальної груп оцінювався за 5-бальною шкалою, техніко-тактична підготовленість спортсменів визначалася за кількістю проведених улюблених технічних дій «коронних прийомів» за одну хвилину. Визначення рівня фізичної підготовленості спортсменів проводився за показниками спеціальної фізичної підготовки, а саме виконання тесту на швидкісну витривалість – човниковий біг 4x24 м/с, психологічна підготовленість визначалася по емоційному стану спортсменів за методикою САН (самопочуття, активність, настрій) по 5-бальній шкалі. До початку та після завершення педагогічного дослідження спортсмени контрольної та експериментальної груп проходили тестування рівня спортивної підготовленості, також проводилась реєстрація функціонального стану за фізіологічними показниками.

Табл.1

Характеристика змін рівня спортивної підготовленості спортсменів в українській боротьбі на поясах за період педагогічного експерименту

№ з/п	Назва групи	Теоретична підготовка		Техніко-тактична підготовка (од/хв.)		Фізична підготовка (Човн. біг 4x24 м/с)		Психологічна підготовка (САН)	
		Поч. експ.	Кін. експ.	Поч. експ.	Кін. експ.	Поч. експ.	Кін. експ.	Поч. експ.	Кін. експ.
1.	Контр. група	3,7±2	3,9±3	20±1	22±2	21,9±1,8	19,5±1,5	3,8±2	4,0±2
2.	Експ. група	3,6±1	4,8±2	21±2	27±3	22,1±2,1	18,1±2,3	3,7±1	4,8±3

У спортивній підготовці найбільші зміни відбулися за показниками рівня теоретичної підготовленості спортсменів експериментальної групи, рівень якої після завершення педагогічного експерименту зріс на 33,2 % та психологічній підготовці спортсменів де емоційний стан спортсменів покращився на 29,7%. Рівень техніко-тактичної підготовленості спортсменів експериментальної групи після завершення педагогічного експерименту якої зріс на 28,5%, рівень фізичної підготовленості спортсменів експериментальної групи після завершення педагогічного експерименту зріс на 11,8 %, показники рівня фізичної підготовленості спортсменів контрольної групи покращилися на 10,6 %.

Табл.2

Зміни функціонального стану спортсменів в українській боротьбі на поясах за період педагогічного експерименту поясах за період

№ з/п	Назва групи	Частота серцевих скорочень (уд. хв)		Артеріальний тиск (сит.)		Артеріальний тиск (діаст.)		Частота дихання (уд. хв)	
		Поч. експ.	Кін. експ.	Поч. експ.	Кін. експ.	Поч. експ.	Кін. експ.	Поч. експ.	Кін. експ.
1.	Контр. група	64,9±1,5	63,5±1,5	119,2±2,5	118,5±2,5	69,1±1,2	68,1±1,6	14,8±1,3	14,1±1,1
2.	Експ. група	64,3±1,3	62,3±1,2	118,8±2,5	117,2±2,5	68,5±1,5	67,3±1,5	14,7±1,7	13,8±1,2

Після завершення педагогічного експерименту найбільші зміни функціонального стану відбулися за показниками частоти дихання 9,5 % та частоти серцевих скорочень спортсменів експериментальної групи, які покращились на 5,3 %.

Висновки. В результаті проведеного дослідження можна стверджувати, що показники спортивної підготовки тісно пов'язані між собою та впливають рівень спортивної підготовленості спортсменів.

1. Запропонована тема до розділу теоретичної підготовки навчальної програми для дитячо-юнацьких спортивних шкіл з української боротьби на поясах «аналіз особистої змагальної діяльності та провідних спортсменів» довела свою ефективність застосування в навчально-тренувальному процесі спортсменів української боротьби на поясах.

2. У спортивні підготовці найсуттєвіші зміни відбулися за рівнем теоретичної підготовленості спортсменів експериментальної групи, рівень якої зріс на 33,2 %, у психологічній підготовці, емоційний стан спортсменів експериментальної групи покращився на 29,7 %, рівень техніко-тактичної підготовленості спортсменів експериментальної групи зріс на 28,5 %, рівень фізичної підготовленості спортсменів експериментальної групи зріс на 11,8 %.

Перспективи подальших досліджень: проведення наукових досліджень для вивчення та удосконалення особливостей спортивної підготовки юнаків та студентів в українській боротьбі на поясах на етапах багаторічної спортивної підготовки.

Література

1. Арзютов Г.М., Волошин О.О. Атакуючі дії в боротьбі на поясах з урахуванням вольової підготовленості (огляд джерел літератури). *Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова*, 2015. Вип. 3К. (56). С. 35-38.
2. Арзютов Г. М., Ляхно Д. М., Рябчун Л. Я., Арзютов Г. Г., Квартич В. В. Визнання української боротьби на поясах у світі. Національні бойові культури в контексті світової цивілізації. Феномен. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції. Запоріжжя, 2015.
3. Волошин О. О. Планування та підготовка борців на поясах «Алиш» в ускладнених умовах тренування з урахуванням психорегуляторних впливів. *Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова*, 2016. Вип. 3К 1 (70). С. 328-332.
4. Боротьба вільна: чоловіки, жінки. Навчальна програма для дитячо-юнацьких спортивних шкіл, спеціалізованих дитячо-юнацьких шкіл олімпійського резерву, шкіл вищої спортивної майстерності та спеціалізованих навчальних закладів спортивного профілю / В.І. Шандригось, В.В. Яременко, М.В. Лагишев, Р.В. Первачук, В.Ю. Чікало. – Київ: АСБУ, 2019. – 104 с.
5. Нікітченко А. М., Коптев К. Г. Теоретичні і методичні аспекти формування рухових вмінь і навичок у боротьбі на поясах Алиш. *Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова*, 2016. Вип. 69. С. 53-56.
6. Нікітченко А. М., Коптев К. Г. Методика базової технічної підготовки в спортивній боротьбі на поясах Алиш. *Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова*, 2016. Вип. 01(68). С. 52-55.
7. Семенів Б.С., Приставський Т.Г., Сопіла Ю.М., Стахів М.М., Якимішин І.Д. Підвищення рівня технічної підготовки жінок у боротьбі на поясах «Алиш» на етапі початкової підготовки. *Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова*, 2021. Вип. 5(136). С.107-112.
8. Семенів Б.С., Шутка Г.І., Приставський Т.Г., Бабич А.М., Якимішин І.Д. Підвищення рівня спеціальної працездатності в українській боротьбі на поясах на етапі підготовки до основних змагань. *Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова*, 2022. Вип. 4(149). С.101-107.
9. Тронь Р., Льїн В. Особливості швидкісно-силової підготовки спортсменів, які спеціалізуються у бойовому самбо. *Науково-теоретичний журнал НУФВСУ «Теорія і методика фізичного виховання і спорту»*, 2013. Вип. №1. С.20-23.
10. Griban G., Dzeneliuk D., Dikhtiarenko Z., Yeromenko E., Lytvynenko A., Otravenko O., Semeniv B., Prystynskyi V., Prontenko K. Influence of sambo wrestling training on students' physical fitness. *Sport Mont*, 2021. Vol. 19(1). P. 89-95. doi: 10.26773/smj.210219.
11. Khoroshukha, M., Griban, G., Bosenko, A., Semeniv, B., Tarasyuk, V., Kanishevskaya, L., Honchar, L., Zhurba, K., Skyrda, T., Shkilina, I., Prontenko, K. The level of logical thinking of female students who specialize in various sports and its relation with the success of foreign languages learning. *Applied Linguistics Research Journal*, 2021. 5(4), 104-112. doi: 10.14744/alrj.2021.04875.
12. Khoroshukha M., Griban G., Terentieva N., Tkachenko P., Petrachkov O., Semeniv B., Otravenko O., Dikhtiarenko Z., Yeromenko E., Khurtenko O., Lytvynenko A. Influence of different training activities on development of junior athletes' logical thinking. *International Journal of Human Movement and Sports Sciences*. 2021. Vol. 9(1). P. 62-70. doi: 10.13189/saj.2021.090109.

Reference

1. Arziutov, H.M., & Voloshyn, O.O. (2015). Atakuiuchi dii v borotbi na poiasakh z urakhuvanniam volovoi pidhotovlenosti (ohliad dzherel literatury). *Naukovyi chasopys NPU imeni M.P. Drahomanova*, 3(56), 35-38 (in Ukrainian).
2. Arziutov, H.M., Lakhno, D.M., Riabchun, L.Ya., Arziutov, H.H., & Kvartych, V.V. (2015). Vyznannia ukraïnskoi borotby na poiasakh u sviiti. Natsionalni boiovi kultury v konteksti svitovoi tsyvilizatsii. Fenomen. Materialy mizhnarodnoi naukovopraktychnoi konferentsii. Zaporizhzhia (in Ukrainian).
3. Voloshyn, O. O. (2015). Planuvannia ta pidhotovka borotciv na poiasakh Alysh v uskladnennykh umovakh trenuvannia z urakhuvanniam psikhoregulyatornykh vplyviv. *Naukovyi chasopys NPU imeni M.P. Drahomanova*, 3K1 (70), 328-332 (in Ukrainian).
4. Borotba vilna: choloviky, zhinky. Navchalna prohrama dlia dytiachy-yunatskykh sportyvnykh shkil, spetsializovanykh dytiachy-yunatskykh shkil olimpiiskoho rezervu, shkil vyshchoi sportyvnoi maïsternosti ta spetsializovanykh navchalnykh zakladiv sportyvnoho profilu / V.I. Shandryhos, V.V. Yaremenko, M.V. Latshev, R.V. Pervachuk, V.Iu. Chikalo. – Kyiv: ASBU, 2019. – 104 s. (in Ukrainian).
5. Nikitchenko, A.M., & Koptev, K.H. (2016). Teoretychni i metodychni aspekty formuvannia rukhovykh vmin i navychok u borotbi na poiasakh Alysh. *Naukovyi chasopys NPU imeni M.P. Drahomanova*, 69, 53-56 (in Ukrainian).
6. Nikitchenko, A.M., & Koptev, K.H. (2016). Metodyka bazovoi tekhnichnoi pidhotovky v sportyvni borotbi na poiasakh Alysh. *Naukovyi chasopys NPU imeni M.P. Drahomanova*, 01(68), 52-55 (in Ukrainian).
7. Semeniv, B.S., Prystavskyi, T.H., Sopila, Yu.M., Stakhiv, M.M., & Yakymyshyn, I.D. (2021). Pidvyshchennia rivnnia tekhnichnoi pidhotovky zhinok u borotbi na poiasakh «Alysh» na etapi pochatkovoi pidhotovky. *Naukovyi chasopys NPU imeni M.P. Drahomanova*, 5(136), 107-112 (in Ukrainian).
8. Semeniv, B.S., Shutka, G.I., Prystavskyi, T.H., Babuch, A.M., & Yakymyshyn, I.D. (2022). Pidvyshchennia rivnnia specialnoi pracezdatnosti sportsmeniv v ukraïnskii borotby na poiasakh na etapi pidhotovky do osnovnykh zmaganiï. *Naukovyi chasopys NPU imeni M.P. Drahomanova*, 4(149), 101-107 (in Ukrainian).
9. Tron, R., & Ilin, V. (2013). Osoblyvosti shvydkisno-sylovoi pidhotovky sportsmeniv, yaki spetsializuiutsia u boiovomu sambo. *Naukovo-teoretychnyi zhurnal NUFVSU «Teoriia i metodyka fizychnoho vykhovannia i sportu»*, 1, 20-23 (in Ukrainian).
10. Griban, G., Dzeneliuk, D., Dikhtiarenko, Z., Yeromenko, E., Lytvynenko, A., Otravenko, O., Semeniv, B., Prystynskyi, V., & Prontenko, K. (2021). Influence of sambo wrestling training on students' physical fitness. *Sport Mont*, 19(1), 89-95. doi: 10.26773/smj.210219.
11. Khoroshukha, M., Griban, G., Bosenko, A., Semeniv, B., Tarasyuk, V., Kanishevskaya, L., Honchar, L., Zhurba, K., Skyrdy, T., Shkilna, I., & Prontenko, K. (2021). The level of logical thinking of female students who specialize in various sports and its relation with the success of foreign languages learning. *Applied Linguistics Research Journal*, 5(4), 104-112. doi: 10.14744/alrj.2021.04875.
12. Khoroshukha, M., Griban, G., Terentieva, N., Tkachenko, P., Petrachkov, O., Semeniv, B., Otravenko, O., Dikhtiarenko, Z., Yeromenko, E., Khurtenko, O., & Lytvynenko, A. (2021). Influence of different training activities on development of junior athletes' logical thinking. *International Journal of Human Movement and Sports Sciences*, 9(1), 62-70. doi: 10.13189/saj.2021.090109

DOI 10.31392/NPU-nc.series15.2023.5(164).27

УДК 796.062.061.237

Середа Н.В.

кандидат наук з фізичного виховання та спорту,
доцент кафедри менеджменту фізичної культури
Харківська державна академія фізичної культури, м. Харків

Саніна Д.В.

викладач кафедри менеджменту фізичної культури
Харківська державна академія фізичної культури, м. Харків

ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ DIGITAL-МАРКЕТИНГОВОГО ІНСТРУМЕНТАРІЮ В ДІЯЛЬНОСТІ ФІТНЕС-КЛУБІВ У СУЧАСНИХ КРИЗОВИХ УМОВАХ

У статті наведено результати проведеного дослідження стосовно визначення особливостей застосування digital-маркетингового інструментарію в діяльності фітнес-клубів у сучасних кризових умовах. Розкрито причини за яких можливо значно підвищити кількість споживачів фізкультурно-спортивних послуг у фітнес-клубах з урахуванням сучасних кризових умов та мінливості макросередовища. Надано характеристику особливостей застосування інструментарію web-аналізу діяльності фітнес-клубів у мережі Інтернет. Встановлено відповідність та доцільність використання digital-маркетингового інструментарію в діяльності фітнес-клубів з урахуванням зміни макросередовища. Визначено, що лише 34,3 % працівників фітнес-клубів використовують періодичне рекламування в мережі Інтернет та 47,6% займаються активною роботою у соціальних мережах. Результати дослідження визначили технологічні параметри взаємодії споживачів із веб-ресурсом фітнес-клубу, а саме: адаптація під мобільний телефон, швидкість завантаження сторінки, зручність в пошуку актуальної інформації.

Ключові слова: фітнес-клуб, мережа Інтернет, маркетинг, аналіз, кризові умови.